

Представяме ви накратко „Стратегическия план Хоризонт Европа 2021 – 2024 г.“

Стратегическият план е новост в „Хоризонт Европа“ и определя стратегическите направления за насочване на инвестициите през първите четири години от програмата. Той гарантира, че научноизследователските и иновационните дейности на ЕС ще допринасят за приоритетите на ЕС, включително неутрална по отношение на климата и зелена Европа, Европа, подготвена за цифровата ера, и икономика в интерес на хората.

През последните години се търсеха отговори на предизвикателствата, които изпитаха основните ценности и принципи на ЕС като общност. Икономически и енергийни кризи, глобална конкуренция, пандемията COVID-19, войната в Украйна, изменението на климата и заплахите за околната среда подтикнаха разбирането на това, което свързва заедно всички европейски страни и прави по-ясни границите на света.

Всички тези предизвикателства напращаха до крайност различните европейски системи и разтърсиха сериозно нашите общества и икономиките, както и начините ни на живот и работа. Но всичко това взето заедно подчертава важността на Европа в световен план. Стана особено важно за всички нас да се засили стратегическата автономия на ЕС, за да се постигнат добри резултати. Хоризонт Европа ще се доближи до двойните преходи към зелено и цифрово възстановяване по амбициозен начин и ще ангажира значителни финансови средства и усилия за подкрепа на зелените и дигиталните трансформации. За да се ускорят тези преходи е необходимо инвестициите да бъдат значително увеличени в сравнение с предходния програмен период пропорционално на нивото на амбициите на Комисията в тези области. ЕС, Държавите-членки, Европейското икономическо пространство (ЕИП) и Европейският парламент, както и заинтересованите страни и заинтересованите граждани, всички положиха колективни усилия да го планират обективно и отговорно.

В стратегическия план се определят четири стратегически направления за инвестициите в научни изследвания и иновации по програмата „Хоризонт Европа“ за следващите четири години:

- насърчаване на отворена стратегическа автономност посредством водещи позиции в разработването на ключови цифрови, базови и нововъзникващи технологии, сектори и вериги за създаване на стойност;

- възстановяване на екосистемите и биологичното разнообразие в Европа и устойчиво управление на природните ресурси;
- превръщане на Европа в първата цифровизирана кръгова, неутрална по отношение на климата и устойчива икономика;
- изграждане на по-устойчиво, приобщаващо и демократично европейско общество.

Четирите направления се основават на международното сътрудничество, тъй като то е от решаващо значение за справянето с редица глобални предизвикателства.

Съвместното дефиниране на целите създаде стабилна основа за съвместна работа, която следва да извършим през следващите години, а целите, които планираме можем да постигнем само ако сме в състояние да продължим да действаме колективно на системно ниво, в съответствие с целите на ООН за устойчиво развитие.

Разбира се, че предизвикателствата са сложни и взаимосвързани, но трябва да се вземат решения, които да обезпечават устойчивото развитие. Ще ни трябват още амбициозни инвестиции в нови знания и в тяхното разпространение, в съответните индустрии и в обществото като цяло.

В бъдещите мисии и по-специално при изграждането на европейските партньорства ще се насърчава: общественото, екологичните и икономическите трансформации чрез включване, сътрудничество и изграждане на консенсус сред гражданите и практиците относно пътните карти и приоритетите за научни изследвания и иновации.

Пандемията COVID-19 и войната разкриха множество уязвимости, вариращи от координация на спешната здравна реакция на производството до енергийната обезпеченост и не на последно място в стойността на веригите и на икономиката на ЕС. Критична е и функцията на цифровите технологии, които играят важна роля в управлението на икономиката. Различните събития през последните години накараха ЕС да осъзнае необходимостта от намаляване на зависимостта и укрепване на сигурността на доставките, особено в сектори като енергийните източници, фармацевтичните съставки, суровините, материалите и храната.

В Стратегическия план се определят също така европейски партньорства със съвместно финансиране и съвместно програмиране, както и мисии на ЕС, които ще бъдат подпомагани чрез програмата „Хоризонт Европа“. Партньорствата ще обхващат жизненоважни области, като енергетиката, транспорта, биологичното разнообразие, здравеопазването, храните и кръговата икономика, и ще допълват десетте институционализирани европейски партньорства, които Комисията предложи през февруари. Мисиите на ЕС ще бъдат насочени към глобалните предизвикателства, които засягат нашето ежедневие. Те ще имат амбициозни, вдъхновяващи и постижими цели, като борба с раковите заболявания, приспособяване към изменението на климата, защита на океаните, екологизиране на градовете, опазване на почвите и осигуряване на прехраната.

Следователно новата рамкова програма ще инвестира в области, които са с ясно стратегическо значение за Европа, например зелени компоненти на веригата за доставки, електроника с ниска мощност, модерни изчислителни системи или бъдещи мрежи.

Програмата също така ще подкрепя дигиталната трансформация и целите за устойчивост в здравеопазването, образованието, производството, енергията, мобилността, селското стопанство и хранителните системи. То ще бъде фокусирано върху пренасянето на разработените знания и иновативни решения в реална среда, където могат да генерират въздействие и да служат на гражданите.

С представянето на Европейския зелен договор, Комисията се ангажира да направи климатично неутрален ЕС до 2050 г. Такъв климатичен преход изисква значителни усилия в изследванията и иновациите в областта на чистите технологии и социалните преходи.

Изследванията и иновациите ще определят скоростта, с която може да се движи този преход, пряко засягащ въздействията и съпътстващите ползи, като по-добро качество на въздуха, здравословен начин на живот, почви и океани, продоволствена и хранителна сигурност, повишена заетост, социално включване, устойчиво управление на ресурсите и намалена зависимостта от изкопаемите горива.

ЕС засили своята активност с цел решаване на проблемите и предизвикателствата. Сега е моментът, за да се ускори двойният зелен и цифров преход и свързаната с тях, трансформация на икономиката, индустрията и обществото. Това ще позволи да се изгради една по-устойчива и по-справедлива Европа, като се консолидира глобалното лидерство в иновациите, насочени към човека и устойчивите решения.

За това нуждата от силна основа за научни изследвания, образование и иновации в областта на научните постижения и конкурентните иновационни политики за европейските граждани и предприятия става задължителна. Нашият бъдещ просперитет и благополучие до голяма степен ще зависят от тези резултати.

Хоризонт Европа, деветата Европейска рамкова програма за научни изследвания и иновации (2021-2027), е един от ключовите инструменти на Съюза за насочване и ускоряване на възстановяването, готовността и устойчивостта. Това ще укрепи европейската база от знания чрез гранични изследвания, ще стимулира пробивните иновации и ще подпомогне развитието и демонстрацията на иновативните решения. По този начин ще можем да възстановим нашето индустриално лидерство и ще създадем отворена стратегическа автономия. Гражданите и бизнесът очакват ЕС да създаде пътища за трансформация по прозрачен, ефективен и приобщаващ начин. Това пътуване ще се провежда в рамките на Хоризонт Европа и нейният стратегически план ще бъде пътната му карта.

Този първи стратегически план на Хоризонт Европа определя стратегическите ориентации за нашите инвестиции в научни изследвания и иновации през периода 2021-2024 г. и действа като компас, който отчита доколко се придържаме към политическите приоритети на Комисията с фокус върху климатично неутралната и зелена Европа, подходяща за цифровата ера, където икономиката работи за хората.

Целта е да се осигури ефективен интерфейс между приоритетите на политиката на ЕС и дейностите по програмата и в крайна сметка да могат да се реализират проектите за научни изследвания и иновации, финансирани от Хоризонт Европа. Това ще стимулира инвестициите в научните изследвания и иновациите там, където са необходими и най-много при което европейските изследователски и иновационни дейности успеят да се развият и увеличат. Следователно прилагането и комерсиализацията на такива иновативни решения ще ръководи ЕС и бъдещата конкурентоспособност на съществуващите и нововъзникващите индустрии.

Хоризонт Европа ще действа като синергична сила в програмите за финансиране на ЕС. Чрез програмата ще бъде отделено специално внимание на осигуряването на активно сътрудничество между университети, научни общности и индустрия, включително малки и средните предприятия, гражданите и техните представители, за да се преодолеят пропуските между територии, поколения и регионални култури, особено грижа за нуждите на младите в оформянето на бъдещето на Европа.

Всички конкретни усилия трябва да бъдат умножени на международно ниво. Интегрираният подход към системните преходи ще засилят усилията на ЕС за насърчаване на многостранността и диалога относно целите на ООН за устойчиво развитие. Всъщност

европейските усилията за научни изследвания и иновации ще допринесат за отваряне на нови граници на човешкото развитие в екологичните граници на нашата планета. Изправени пред предизвикателствата на нашето време, сътрудничеството и творчеството – особено научното, социалното и технологичното – са в основата на мира и просперитета за всички.

Съвременно проектиране на Стратегическия план

Приложеният при планирането подход за съвместно проектиране има за цел:

- разширяване на програмата и достигането ѝ до по-широк брой заинтересовани страни;
- да се използва това разширяване за оптимизиране на ефекта от инвестициите на Хоризонт Европа.

Резултатът от иновативния процес на съвместно проектиране е отразен в четири ключови стратегически ориентации, подкрепени от 15 области на въздействие, които са представени в стратегическия план. Тези стратегически ориентации ще ръководят работните програми на Хоризонт Европа до 2024 г. и ще осигурят основата за изграждане синергиите с другите програми и фондове на ЕС, както и инвестициите в научните изследвания и иновациите на ниво държава-членка в контекста на Европейското изследователско пространство.

Ключовите стратегически ориентации и областите на въздействие са формулирани на базата на очакваните въздействия, които са определени, до голяма степен отдолу нагоре, по време на процеса на съвместно проектиране. Въздействията определят по-широките ефекти върху обществото, икономиката и науката да бъдат насочени от научни изследвания и иновационни дейности, но не и начина, по който те да бъдат постигнати. Това зависи изцяло от въображението и уменията на кандидатите.

Въздействията са структурирани от шестте клъстера, които съставляват втория стълб на Хоризонт Европа - „Глобални предизвикателства и европейска индустриална конкурентоспособност“ и са описани заедно с взаимно допълване на клъстери и обхванати области на интервенция, в шест специфични за клъстера резюмета на въздействието, приложени към този документ. Като такива, ключовите стратегически ориентации и очаквани въздействия създават сцената за изследователските и иновационни дейности и резултати, които трябва да бъдат определени в работни програми по стълб II на Хоризонт Европа, глобалните предизвикателства и европейската промишленост - Конкурентоспособност за 2021-2024 г.

Освен това този документ представя редица хоризонтални съображения, свързани с областите за международно сътрудничество и ключови специфични въпроси, като пол, социални науки и хуманитарна интеграция, ключови технологии, етика, отворени научни практики, както и социални иновации. Той също така идентифицира мисии и европейски съфинансираня и съвместно програмирани партньорства.

Като използват широк набор от инструменти от различни дисциплини и области на политиката, мисиите на ЕС ще решават сложни въпроси чрез научноизследователски проекти, мерки на политиката и дори законодателни инициативи.

Приоритетите, определени в стратегическия план за програмата „Хоризонт Европа“, ще се осъществяват чрез работната програма по „Хоризонт Европа“. В работната програма се определят възможностите за финансиране на научноизследователски и иновационни дейности чрез тематични покани за представяне на предложения и теми.

Стратегическият план за „Хоризонт Европа“ бе приет от Европейската комисия на 15.03.2021 г. Новата програма на ЕС за научни изследвания и иновации е с бюджет от 95,5 милиарда евро по текущи цени. Стратегическият план освен, че определя стратегическите направления за насочване на инвестициите през първите четири години от програмата, той и гарантира, че

научноизследователските и иновационните дейности на ЕС ще допринасят за приоритетите на ЕС, включително неутрална по отношение на климата и зелена Европа, Европа, подготвена за цифровата ера, и икономика в интерес на хората.

За повече информация можете да посетите сайта: <https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/>

Проект „Подкрепа на предприемачеството в областта на вътрешната преработка на качествени селскостопански продукти в областите Еврос, Хасково, Смолян и Кърджали“ (QUALFARM), е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от национални фондове на страните, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014–2020.

Съдържанието на този материал е изцяло отговорност на Сдружение „Съюз за възстановяване и развитие“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява възгледите на Европейския съюз, участващите страни, Управляващия орган и Съвместния секретариат.